

Om barns och ungas rättigheter

Att barn och unga har egna rättigheter har du kanske hört. Men vad betyder det att man har en rättighet?

Sverige och nästan alla andra länder i världen har lovat att följa något som kallas för barnkonventionen. I barnkonventionen står det att du som är under 18 år har rätt till vissa saker. Att du har rättigheter.

Du har till exempel rätt att vara den du är och att säga vad du tycker. Du har rätt att gå i skolan och att ha fritid. Du har också rätt att slippa vissa saker, som att bli mobbad.

Men alla vet ju att mobbning finns i alla fall och att inte alla barn i världen går i skolan. Verkligheten ser kanske inte alltid ut som man vill. Men det kan bli bättre.

Om vi pratar om rättigheterna kan vi komma fram till hur vi vill ha det. Och vad vi kan göra för att du och andra ska ha det så bra som möjligt.

Säg vad du tycker är bra och dåligt. Hur borde det vara?

Barnombudsmannen

Alla barn och unga är lika mycket värda

Ingen annan är som du. Du och alla andra barn och unga ska respekteras. Det spelar ingen roll vad du har för familj, vilket land du kommer ifrån, vilket språk du talar, vad du tror på, om du är tjej eller kille, vem du blir kär i eller om du har något funktionshinder.

Min storebror kör rullstol. En del vuxna är extra snälla mot honom bara därför. Är det rättvist?

En av mina kompisar tror att Jesus fanns, men jag tror på Allah. Måste man tro på samma sak för att vara kompisar?

Är tjejer bättre än killar?
Eller är det tvärtom?

Får en kille säga att
han tycker att en
annan kille är söt?

Kan man vara svensk
även om man kommer
från ett annat land?

Jag tycker att en
del människor är
konstiga. Har man
rätt att vara hur
konstig som helst?

Diskutera!

Du har rätt att vara den du är. Det är du som bestämmer över din kropp, dina känslor och dina tankar. Ingen får göra dig illa. Om du blir illa behandlad ska du kunna få stöd och hjälp. När du blir sjuk har du rätt att få vård.

Ingen får göra dig illa

Är det synd om dem
som mobbar?

Jag har läst min lillasysters
dagbok, men det gör väl
ingenting? Hon är ju så
liten.

Måste jag bjuda in
alla i klassen om
jag har fest?

Vad får jag säga till
någon som jag är
arg på?

Igår slog två av mina
klasskompisar en kille i
magen. Jag tyckte att det
var fel, men jag gjorde
ingenting. Vad skulle jag
ha gjort?

Diskutera!

Du har rätt att känna
dig trygg

Din familj har det största ansvaret för att du ska ha det bra och känna dig trygg. Om din mamma och pappa inte bor tillsammans har du ändå rätt att vara med båda.

De som bestämmer om sådant som rör dig ska tänka på vad som är bäst för dig. Du har rätt att säga vad du tycker. Vuxna måste lyssna.

Vuxna måste lyssna på
din åsikt

En gång när en tjej blev retad på skolgården berättade jag det för en lärare. Men läraren sa att det nog inte var så farligt. Fast jag tror att tjejen grät efteråt. Vem mer kunde jag ha pratat med?

Vem är det som bestämmer över sådant som rör mig?

Mamma brukar lyssna på vad jag vill,
men ibland bestämmer hon ändå
precis tvärtom. Får hon göra så?

Kan vuxna verkligen veta
vad som är bäst för mig?

Får en annan vuxen
bestämma över mig
när mina föräldrar inte
är med?

Diskutera!

Du har rätt att få veta

Du har rätt att få information om sådant som rör dig, din familj och den plats där du bor. Du ska också få veta vad som händer i världen. Den som berättar något för dig måste göra det så att du förstår.

Skolan ska ge dig möjlighet att utvecklas

Du har rätt att gå i skolan. Du har rätt att få lära dig sådant som är viktigt att kunna.

Du har rätt att få göra saker du tycker är roliga på din fritid. Till exempel att leka, måla, lyssna på musik, se film eller gå på teater. När du blir trött har du rätt att vila och ingen får störa dig när du vill vara för dig själv.

Du har rätt till fritid och vila

* Vill du säga något?

Har du något du vill berätta för Barnombudsmannen? Eller vill du veta mer om barns och ungas rättigheter? Hör gärna av dig!

Barnombudsmannen

Postadress: Box 22106, 104 22 Stockholm

Besöksadress: Norr Mälärstrand 6

Telefon: 08-692 29 50

Fax: 08-654 62 77

E-post: info@barnombudsmannen.se

Webbplats: www.barnombudsmannen.se

*Skriften är illustrerad
av Johan Unenge*

ISBN 978-87448-66-9